

■ Прыклад для пераймання

ЛЯТУЧЫ КЛУБ

Карысную ініцыятыву для жанчын, што знаходзяцца ў дэкрэце, запусцілі ў мінскім мікрараёне Брылевічы. На базе тэрытарыяльнага цэнтра сацабслугоўвання насельніцтва Маскоўскага раёна запрацаваў «Лятучы клуб мам». Што гэта такое? Раз на тыдзень маладыя мамы збіраюцца, каб абмеркаваць праблемы, з якімі ім даводзіцца сутыкацца, даведацца пра досвед іншых бацькоў. На сустрэчы плануецца запрашаць таксама медыкаў, юрыстаў, псіхалагаў.

«ДОМА ЗАСЯДЗЕЛІСЯ»

Пачатак а 12-й раніцы. На сход клуба ўжо падцягнуліся першыя мамы. Жанчыны заварваюць чай і раскладаюць печыва: утульнасць перш за ўсё. У яркім пакоі, дзе праходзяць сустрэчы, сапраўды хатняя абстаноўка. Мяккія пуфікі, вялікі дыван, стэлажы з цацкамі, спавільныя столікі. На сценах — героі вядомага савецкага мультфільма пра маманцяў. Упрыгожыць пакой дапамог мастак-баланцёр з суседняга праваслаўнага прыхода.

— Я пра клуб даведлася ад суседкі, — расказвае Таццяна, пакуль расшпільвае куртакі сваёй маленькай дачцэ. Ксенія паўтара года, і яна вельмі актыўнае дзіця.

— Засядзеліся мы дома, — уздыхае Таццяна. — Таму цяпер ходзім па розных гуртках.

— А можа сустрэчы клуба будзем крыху пазней праводзіць? А то мы ледзь паспяваем, дзеці толькі нядаўна прачнуліся, — просяць некаторыя мамы.

Хрысціна на сённяшні сход прыехала адна. Дома з яе дзевяцімесячнай дачушкай засталася бабуля: у той якраз выхадны.

— Чаму прыходжу сюды? Тут абмяркоўваюцца цікавыя тэмы, — тлумачыць Хрысціна.

На сустрэчы «Лятучага клуба мам» прыязджаюць жыхаркі не толькі Маскоўскага, але і іншых раёнаў сталіцы. Канструктар, мячкі, машыны — усё, каб дзеці не сумавалі.

— Але ж многае можна і ў інтэрнэце пачытаць...

— У інтэрнэце шмат лішняй інфармацыі, можна так і не атрымаць адказ на сваё пытанне. А тут пытаешся наўпрост. Плюс спецыялісты на сустрэчах кансультуюць. А ў сеціве я ж не ведаю, хто артыкулы піша.

Маладая мама прызнаецца: калі пайшла ў дэкрэт, аддалілася ад многіх сябровак, у якіх няма дзяцей. А ў клубе набыла новае кола зносін. Тут яна можа параіцца з іншымі бацькамі, пачуць, як яны выхоўваюць сваіх малых.

Настасся — мама дзіцяці з асаблівасцямі ў развіцці. Сямігадовая Ксюша ходзіць у дзіцячы садок, у наступным годзе збіраецца ў школу, у інтэраваны клас. «Мы спецыяльна месца жыхарства змянілі дзеля школы, — дзеліцца Настасся. — У Маскоўскім раёне добра развітае безбар'ернае асяроддзе».

Сама маладая мама займаецца валанцёрствам, грамадскай дзейнасцю. Цяпер да спіса спраў дадалася і штотыднёвыя сходы ў тэрытарыяльным цэнтры.

«У інтэрнэце шмат лішняй інфармацыі, можна так і не атрымаць адказ на сваё пытанне. А тут пытаешся наўпрост. Плюс спецыялісты на сустрэчах кансультуюць».

— Клуб быў разлічаны на мам у дэкрэтным водпуску. Але мой дэкрэт, як і ў большасці жанчын з дзецьмі з асаблівасцямі ў развіцці, зацягнуўся, — усміхаецца Настасся. — Такія сустрэчы для мяне — гэта магчымасць падзяліцца досведам, набыць новыя кантакты.

Дзе маладыя мамы могуць падзяліцца сваімі праблемамі?

ра прыняты. Цудоўна, што акрамя пытанняў, якія датычацца ўсіх, праблемы інклюзіі не засталіся збоку.

Тэмы для сустрэч падказваюць самі мамы. Сёння, напрыклад, яны захацелі пагаварыць пра тое, як змагацца з дэпрэсіяй. Хоць хутка пераклучыліся на рэчы яшчэ больш надзённыя: талончыкі да ўрача. Вось дзе сапраўды карысна пачуць досвед «бывалых».

У тэрытарыяльным цэнтры кажучы, што гатовы абмяркоўваць з маладымі мамамі пытанні і дадатковай адукацыі, і выхавання дзяцей. І нават тэмы, што не датычацца малых. Напрыклад, запрасіць на сустрэчу стыліста ці візажыста.

— Для дзяцей адкрыта шмат развіваючых цэнтраў, а для мам — амаль нічога. Большасць часу яны аддаюць малым, а пра сябе забываюць. Праз гэта паўстаюць псіхалагічныя праблемы. Клуб — гэта прастора, дзе можна сустрэць аднадумцаў. І дзіця будзе побач: пакой абсталяваны так, каб малым было чым заняцца, — кажа псіхалаг-кансультант цэнтра Хрысціна МУХІНА-ГЕВАРГЯН, якая праводзіць сустрэчы клуба.

Ініцыятыву ўспрынялі на ўра. Што не дзіўна: Маскоўскі раён — малады, тут жыве шмат бацькоў з малечамі. Больш за 50 сем'яў выходзяць дзяцей-інвалідаў да трох гадоў.

Яшчэ адна мэта праекта — падштурхнуць мам быць больш ініцыятыўнымі. Так, у Польшчы актыўныя гараджанкі стварылі спецыяльны сэрвіс з інфармацыяй аб якасці дзіцячых пляцовак.

— Жанчыны ў дэкрэтным водпуску валодаюць пэўнымі рэсурсамі. У іх ёсць час і спецыяльныя навыкі ў розных сферах. Хочам стварыць умовы, каб маладыя мамы аб'ядноўваліся і вырашалі пытанні, якія іх хвалюць, — адзначае Алена Дзямідава. — Мы адкрыты для прапанов. Абменьвацца рэчамі, праводзіць фестывалі двара — калі ласка. Калі тхосьці захоча гэта арганізаваць, мы дапаможам.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

АД КАНСУЛЬТАЦЫЙ ДВАРА

На адкрыццё «Лятучага клуба мам» натхніў вопыт Польшчы. Там, у горадзе Мілянубек, падобны праект запусцілі гадоў сем таму.

— Жанчыны, якія знаходзяцца ў водпуску па доглядзе дзіцяці, крыху выключаны са звыклага для іх жыцця. А такая кансалідацыя мам, узаемападтрымка дапамагаюць перажыць гэты перыяд, — тлумачыць неабходнасць клуба дырэктар тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Маскоўскага раёна Мінска Алена ДЗЯМІДАВА. — Так атрымалася, што ў групе сабраліся і мамы з асаблівымі дзецьмі. І яны былі доб-

КІЛАМЕТРЫ ДАБРА

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Нам пашанцавала сустрэць спецыяліста такога маштабу. Асаблівых дзяцей ён прымае бясплатна. Бясплатны сэрвіс, які прыдумаў Дзіма, на мой погляд, вельмі неабходны. Пенсія па інваліднасці — невялікая. Таму гэта істотная падтрымка бацькам такіх дзетак. Калі на дзяржаўным сацыяльным таксі, якое ёсць у нашым горадзе, напісана «Свет без межаў», то, напэўна, гэта не зусім так. У тым праекце ўсё ж такі ёсць абмежаванні. Яно возіць толькі ў дзяржаўныя бальніцы і паліклінікі. Любыя ж бацькі шукаюць спецыяліста з досведам, які дапаможа. І, магчыма, гэты доктар, якому яны давяраюць, будзе працаваць не ў дзяржаўнай медустанове. Як у маім выпадку. Я вельмі доўга шукала лагапэда для Арыны. Мала ў нас спецыялістаў, якія могуць справіцца з такой паталогіяй. Зноў-такі пашчасціла: знайшла цудоўнага доктара. Я давяраю яму, бо бачыла складаных дзяцей, якія пасля некалькіх гадоў рэгулярных заняткаў пачалі гаварыць першыя словы. Але ён таксама працуе прыватна...

У нашым Першамайскім раёне сацыяльнае таксі прадастаўляе адной сям'і пяць бясплатных паездак у месяц. Нам жа трэба наведваць рэгулярна некалькіх спецыялістаў: два разы на тыдзень — лагапэда, тры разы — ЛФК...

Акрамя таго, трэба загадзя сказаць апэратару дакладны час знаходжання ў паліклініцы. На форумах для асаблівых дзяцей пішуць, што

былі выпадкі, калі сацыяльнае таксі з'язджала, бо чалавек затрымліваўся хвілін на 5—10. Складана нешта дакладна спланавать, да кожнай секунды. Гэта ж дзіця, чарга... Асабіста я сутыкнулася з іншай сітуацыяй. У цябе талончык на 12.00, а ў тэрытарыяльным цэнтры кажучы: «Машына адвядзе, але праз гадзіну яна вас забраць не зможа, бо ў гэты час вязём пацыентаў на гемадыяліз. Па вас мы можам заехаць... Зараз пагляджу... У 15.00».

На жаль, я ў свой час не навучылася кіраваць машынай. А цяпер з такім дзіцем гэта практычна нерэальна. Не магу пакінуць Арыну адну.

Я вельмі ўдзячна Дзіму. Гэта неверагодны чалавек. Апошні год ён нас рэгулярна і зусім бясплатна вазіў на сваёй машыне да лагапэда. Ён проста адной сваёй прысутнасцю падтрымлівае мяне. Яго словы, якія чула падчас паездак, неаднаразова дапамагалі мне ў складаных сітуацыях не апусціць рукі.

— Ну, як уражанні ад першай паездкі? — Цікаўлюся на развітанне ў Вольгі Назаравай.

— Нам вельмі спадабалася. Пачынаючы ад знешняга выгляду кіроўцы таксі Андрэя, заканчваючы размовай. Ветлівы, выхаваны чалавек. Усё было вельмі добра, хутка. Калі праект «Кіламетры добра» атрымае падтрымку — гэта будзе насамрэч акно ў свет для такіх сем'яў, як наша.

— Толькі ў Мінску каля 10 тысяч асаблівых дзетак. Мне вельмі хочацца, каб іх жыццё не абмяжоўвалася выключна бальніцамі і паліклінікамі, — падхоплівае Дзмітрый Кух-

цін. — Таму, калі сям'я захоча паехаць на нейкае культурнае мерапрыемства, наведаць кінатэатр ці басейн, сустрэцца з сябрамі, мы не будзем абмяжоўваць. Мэта сэрвісу «Кіламетры добра» — распусціць межы магчымасцяў такіх дзетак. І каб гэта было абсалютна бясплатна.

Пасля таго, як мы здзейснілі першую паездку, пасыпаліся званкі ад іншых бацькоў, якія выходзяць дзетак з асаблівымі патрэбамі. Пакідаюць свае заяўкі. Ужо праз год мы плануем ахапіць большасць мінскіх сем'яў. А потым, глядзіш, і іншыя гарады Беларусі.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК. nadzieja@zviazda.by